

Riksrevisjonens undersøkelse av Justis- og beredskapsdepartementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap handler om å verne samfunnet mot hendelser som kan true grunnleggende verdier og funksjoner og sette liv og helse i fare.

Justis- og beredskapsdepartementet har hovedansvaret for å ta hånd om regjeringens politikk for samfunnssikkerhet og beredskap og for å samordne beredskapsarbeidet i sivil sektor. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er på vegne av departementet fag- og tilsynsorgan på det sivile samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet.

Målet med undersøkelsen har vært å undersøke i hvilken grad Justis- og beredskapsdepartementet og DSB tar hånd om sitt ansvar for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på en effektiv måte og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

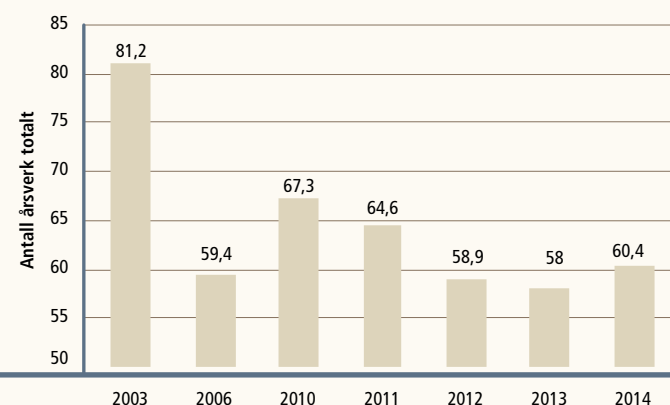
Funn og anbefalinger

Alvorlige svakheter i utøvelsen av samordningsansvaret svekker samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet

- Tre av ni departementer har i liten grad fulgt opp anbefalingene fra tidligere tilsyn utført av DSB på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet.
- Justis- og beredskapsdepartementets styring og oppfølging av fylkesmennenes beredskapsarbeid er mangelfull.
- Det gjennomføres ingen systematisk evaluering og oppfølging etter øvelser og hendelser.
- Riksrevisjonen anbefaler at Justis- og beredskapsdepartementet
 - forsterker oppfølgingen av gjennomførte tilsyn med eget og andre departementers beredskapsarbeid
 - sørger for at det er bedre samsvar mellom de faglige styringssignaler som gis, og de ressurser som stilles til disposisjon for fylkesmennene på beredskapsområdet
 - sikrer at læringspotensialet etter hendelser og øvelser kartlegges, utnyttes og formidles på en mer systematisk måte
 - klargjør ansvars- og rollefordelingen mellom departementet og DSB i praktiseringen av samordningsansvaret

Antall årsverk til beredskapsarbeidet i fylkesmannsembetene, årene 2003–2014

Fylkesmennene har viktige oppgaver i å samordne regionalt samfunnssikkerhetsarbeid og følge opp beredskapsarbeidet i kommunene. Samtidig som nye beredskapsoppgaver har kommet til, har antallet årsverk som brukes til beredskapsarbeid, gått ned med 26 prosent fra 2003 til 2014.

Det er svakheter ved Justis- og beredskapsdepartementets styring og oppfølging av DSB

- Fram til 2015 har departementets styring av DSB hovedsakelig vært aktivitetsbasert. Sammenhengen mellom aktivitetskrav i tildelingsbrevet og overordnede målsettinger på området har vært uklar. Om DSB bidrar til mål- og resultatoppnåelse på området samfunnssikkerhet og beredskap, har derfor i liten grad vært mulig å vurdere.
- Departementet etterspør i liten grad rapportering om ressursutnyttelse og har heller ikke informasjon om dette fra evalueringer av DSBs virksomhet.
- DSB og Justis- og beredskapsdepartementet har helt ulike synspunkter på om styringsdialogen fungerer som forutsatt.
- Riksrevisjonen anbefaler at Justis- og beredskapsdepartementet stiller tydelige krav til måloppnåelse og effektiv ressursbruk i tildelingsbrevet til DSB.

DSBs virksomhetsstyring bidrar i begrenset grad til god mål- og resultatoppnåelse

- DSBs virksomhetsstyring er aktivitetsbasert, og det stilles i liten grad interne krav til effektiv ressursbruk. DSB utnytter i liten grad tilgjengelig informasjon til å videreutvikle virksomhetsstyringen. Dette medfører at DSB har begrenset kunnskap om egen ressursbruk, om denne er effektiv, og om DSBs arbeid bidrar til ønskede samfunnsmessige effekter.
- Riksrevisjonen anbefaler at Justis- og beredskapsdepartementet påser at DSB videreutvikler virksomhetsstyringen.

Stortingets bevilgning til DSB i perioden 2004–2015 (utgifter i tusen kroner)

DSB har hatt en meget sterk budsjettøkning i perioden 2007–2014. DSB har imidlertid i liten grad sørget for å skaffe seg kunnskap om tildelte ressurser utnyttes effektivt. Dette gjør det vanskelig å vurdere om bruken av tildelte ressurser bidrar til effektiv mål- og resultatoppnåelse.

